

**SİVİL SAVUNMA İLE İLGİLİ ŞAHSİ MÜKELLEFİYET,
TAHLİYE VE SEYREKLEŞTİRME, PLANLAMA
VE DİĞER HİZMETLER TÜZÜĞÜ**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 5.6.1964, No : 6/3150
Dayandığı Kanunun Tarihi : 9.6.1958, No : 7126
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 18.7.1964, No : 11757
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5, Cildi 3, S. 2575

BİRİNCİ KISIM

Tüzüğün kapsamı

Madde 1 – Sivil Savunma ile ilgili şahsi mükellefiyet, tahliye ve seyrekleştirme, planlama, eğitim, haber alma ve yayma, donatım işleri hakkında bu Tüzük hükümleri uygulanır.

İKİNCİ KISIM

Mükellefiyet, yoklama ve muayene, istisna, tecil, tazminat

BİRİNCİ BÖLÜM

Mükellefiyet, yoklama ve muayene

Madde 2 – Sivil Savunma Kanununun 13 üncü maddesi gereğince mükellef tutulmuş bulunan yurttaşlar; aşağıdaki maddelerde yazılı esaslar dairesinde bulundukları şehir, kasaba, mevki, köy veya daire, müessese, fabrika ve teşekkülün sivil savunma hizmet teşkilatında görevlendirilirler.

Bir şehir, kasaba, mevki veya köylerdeki mükellef yurttaşlar o yerin ihtiyacına yetmediği takdirde bu noksanlar diğer yakın mesafedeki yerlerin göreve alınmamış mükelleflerinden tamamlanır.

Sivil Savunma Hizmet Teşkilatında görevli mükellefler, lüzumu halinde yardım maksadiyle bulundukları mahaller dışındaki yerlere de gönderilebilirler.

Madde 3 – (Değişik : 7/8/1996 - 96/8512 K.)

Sivil savunma mükellefiyetinin uygulanmasında aşağıdaki sıra gözönünde tutulur.

a) İlgili Kanunlarına göre askerlik çağı dışına çıkmış ve 51 yaşını doldurmamış erkekler,

b) Askerlik çağı içindeki yedeksubay, astsubay, erbaş ve erlerden sefer görev emri verilmemiş bulunan erkekler, (Bunlar büyükten küçüğe doğru yaş sırası ile alınır)

- c) 18 yaşını bitirmiş ve henüz silah altına çağırılmamış erkekler,
- d) 18 - 40 yaşlarındaki çocuksuz kadınlar,
- e) 18 - 40 yaşlarındaki bakıma muhtaç çocuğu olmayan kadınlar,
- f) 41 - 50 yaşlarındaki kadınlar,
- g) 51 - 65 yaşlarındaki erkekler,
- h) 51 - 65 yaşlarındaki kadınlar,
- i) 15 - 18 yaşlarındaki erkekler ve kadınlar.

Mükellefler yukarıdaki sıralamaya göre sivil savunma teşkillerinde yükümlü olarak görevlendirilirler.

Kadınlar, tercihen ilkyardım ve ambulans, sosyal yardım ve hastaneler servisindeki hafif hizmetlerde çalıştırılırlar. Gönüllü olarak çalışmak isteyenler yukarıda yazılı sıraya tabi değillerdir.

Madde 4 – Sivil Savunma Hizmet Teşkilatına ayrılacak mükelleflerin tesbiti için, kadro ihtiyacının % 50 fazlası ile ve yukarıki maddede yazılı esas ve sıraya göre, mükellefiyete tabi tutulacakların listeleri ilgili mahalle ve köy muhtarlıklarından istenir. Sivil Savunma Kanununun 13 üncü maddesi gereğince muhtarlar, mükelleflerin tam listelerini ilgili sivil savunma idare makamlarına en geç 30 gün içinde vermeğe ve birer nüshalarını da kendilerinde bulundurmağa mecburdurlar.

Madde 5 – Muhtarlardan alınan listelerde yazılı yurttaşlar, bölgelerinin iklimi ve halkın iş durumu dikkate alınarak mahalli mülki idare amirliklerince uygun görülecek zamanlarda yoklama ve muayene edilmek üzere çağırılırlar. İl ve ilçe merkezlerinde sivil savunma müdürü, mütehassısı veya memurunun, bunların bulunmadığı ilçelerde kaymakamlıkça görevlendirilecek bir memurun, bucak merkezlerinde bucak müdürlerinin, bucak merkezleri dışındaki kasabalarda belediye başkanlarının başkanlığında Hükümet veya belediye tabibi veya askeri tabip ile ilgili mahalle veya köy muhtarı veya ihtiyar heyeti veya meclisinin bir üyesinden kurulacak üç kişilik bir kurul tarafından yoklama ve muayeneden geçirilirler.

Hassas bölgeler dışında kalan ve tabii de bulunmayan kasabalarda yalnız yoklama yapılır.

Madde 6 – Büyük şehirlerdeki yoklama ve muayene işleri; mülki idare Amirliklerince, şehir bölgelere ayrılmak ve her bölge için o bölgedeki sivil savunma mütehassısları, okul müdürleri, emniyet veya belediye zabıta amirleri gibikimselerin başkanlıkları altında yukarıki maddede yazılı şekilde yoklama ve muayene kurulları teşkil olunmak suretiyle bu kurullar tarafından, bulundukları bölgelerdeki okullarda veya Hükümet ve mahalli idarelere ait diğer münasip yerlerde yaptırılabilir.

Madde 7 – Yoklama ve muayene sırasında mükelleflerin künye ve adresleri, meslek veya işleri, çalışıp çalışmadıkları, okuma yazma dereceleri, ekli kabiliyet cetveline göre hangi hizmetlere daha elverişli oldukları, "Mükellefler Yoklama ve Muayene Defteri" ne geçirilir.

Madde 8 – Yoklama ve muayene sırasında sağlık durumlarının Sivil Savunma Teşkilatında görev yapmağa elverişli olup olmadığından şüphe edilenler veya elverişli olmadığını iddia edenler, 23 üncü maddenin (a) bendi gereğince muayene ettirilerek alacakları raporlara göre haklarında işlem yapılır.

Gözle görülür derecede hizmete mani sakatlığı olanlar, yoklama ve muayenekurulunca durumları tesbit ve kaydedilerek mükellefiyet dışı bırakılırlar.

Madde 9 – Mükellefler; yoklama ve muayene bittikten sonra, "Mükellefler Yoklama ve Muayene Defteri" ile tesbit edilen meslek, sanat, iş ve kabiliyetlerine, yaş ve sağlık durumlarına göre % 15 yedeği ile sivil savunma teşkillerine ayrılırlar. Bu ayırım sırasında sivil savunma servislerinin başkanları veya temsilcileri de bulunabilirler.

Teşkillere ayrılan mükellefler, her servis ayrı ayrı ve tali bölgelere ayrılan yerler de bölge bölge olmak üzere "Mükellefler Görev Defterine geçirilirler. % 15 yedekten artanlar olursa, genel yedek olarak yoklama ve muayene defterinde kalır.

Bu defterler vali ve kaymakamların onayı ile tamamlanır. Her servise ayrılan mükelleflerin birer listesi ilgili servis başkanlıklarına da verilir.

Madde 10 – (Değişik : 7/8/1996 - 96/8512 K.)

Yükümlülük verilen cadde ve sokak kılavuzlarının yoklama ve muayeneleri 5, 6, 7 ve 8 inci maddelerde belirtildiği şekilde yapılır.

Madde 11 – Sivil savunma teşkillerine ve kılavuzluklara ayrılan % 15 yedeği dahil mükelleflere mahalli mülki idare amirliklerince fotoğraflı ve tasdiklibirer belge verilir. Bu belgeler, senelik yoklama ve eğitimler de işlenecek şekilde düzenlenir ve ayrıca sivil savunma ile ilgili mükellefiyet ve müeyyidelere ait hükümlerin özeti bu belgelere yazılır.

Madde 12 – Sivil Savunma Hizmet Teşkilatında kendisine görev verilen mükellefler; herhangi bir sebeple ikamet yerlerini değiştirmeleri halinde görevli bulundukları mahalle veya köy muhtarlarına müracaatla değişiklik durumunu bildirmeğe, muhtarlar da mükellefler tarafından bildirilecek veya kendileri tarafından haber alınacak değişiklikleri, doğruluklarını tetkik ve tesbit ettikten sonra yazılı olarak mahalli mülki idare amirliklerine veya sivil savunma müdür, mütehasıs veya memurluklarına bildirmeğe mecburdurlar.

Tali bölgelere ayrılan şehirlerde bir bölgeden diğer bölgeye yer değiştiren mükelleflerin görevleri de yeni ikametgahlarının bulunduğu bölgeye nakledilebilir.

Madde 13 – Sivil savunma teşkillerine ayrılan % 15 yedeği dahil mükellefler, her yıl eğitimleri sırasında, eğitimleri yapılmayanlar her takvim yılı içindemahalli idare amirliklerine veya sivil savunma müdür, mütehasıs veya memurluklarına; kılavuzlar, bölgelerindeki emniyet makamlarına, bunların bulunmadığı yerlerde jandarma komutanlıklarına başvurarak veya belgelerini göndererek yoklamalarını yaptırırlar. Yoklamaları yapılanların belgelerine ve "Mükellefler Görev Defteri" ndeki özel sütunlarına, yoklama tarihi kayıt ve imza edilir.

Madde 14 – Yukarıki maddeye göre yapılacak yoklama sırasında :

- a) İkametgah adresi değişmiş olanların yeni adresleri tesbit edilerek hem defterlere ve hem de ellerindeki belgelere işlenir.
- b) Sağlık durumlarının elverişsiz hale geldiğini bildirenler veya bu hale geldiği anlaşılanlar hakkında 8 inci madde gereğince işlem yapılır.
- c) 23 üncü ve 24 üncü maddeler kapsamına giren mükellefler varsa, ibraz edecekleri belgelere göre haklarında istisna veya tecil işlemi yapılır.
- d) Mükellefiyet çağı dışına çıkmış veya görev dışı bırakılmış olanların belgeleri geri alınarak iptal edilir ve durum kendilerine bildirilir.

Madde 15 – Süresi içinde yoklamalarını yaptırmamış mükelleflerin durumları,13 üncü maddede yazılı makamlar tarafından mahalli muhtarlıklar aracılığı ileincelenerek tesbit edilir ve gerekli işlem yapılır.

Madde 16 – Sivil Savunma Hizmet Teşkilatına ayrılan mükelleflerden herhangi bir sebeple boşalacak yerler % 15 yedeklerden ve bunlardan boşalacak yerler de "Mükellefler Yoklama ve Muayene Defteri" ndeki genel yedeklerden doldurularak kadrolar daima tamam bulundurulur. Genel yedeklerin kalmaması halinde ihtiyaçmiktarına göre yeni mükellefler seçilir.

Madde 17 – Sivil Savunma Hizmet Teşkilatı için kendilerine ihtiyaç bulunan mükellefler; her 5 yılda bir 3 - 11 inci maddelerdeki esaslar dairesinde yeniden tesbit, yoklama ve muayeneden geçirilerek görevlendirilirler.

Görevlendirilen yeni mükellefler dolayısıyla eski mükelleflerden ihtiyaçtan fazla kalacaklar yedeğe geçirilir veya tamamen mükellefiyet dışı bırakılırlar.

Madde 18 – Sivil savunma teşkilleri, olağanüstü hallerde kendilerine yapılacak tebligat üzerine tayin edilen toplanma veya görev yerlerine gelerek vazifeye hazır bulunurlar. Bu husus hassasiyet derecesi az olan veya hassas bölgeler dışındaki yerlerde ikaz veya alarm haberlerinden sonra görev başı yapılmak üzere de tertiplenebilir.

Kılavuzluk personeline de yerlerinden ayrılmamaları ve göreve hazır bulunmaları tebliğ olunur.

Madde 19 – Tebligat için gerekli çağrı kağıtları barıştan düzenlenerek sivil savunma müdürlük, mütehassıslık veya memurluklarında, bunların bulunmadıkları yerlerde mülki idare amirliklerinde her an için tebligata hazır bir şekilde saklı bulundurulur.

Olağanüstü hal veya seferberliğin ilanı halinde, sivil savunma mükellefleri ayrıca tebligat beklemeden derhal belirli yerlerdeki görevleri başına giderler.

Bu ilan üzerine başka yerde olanlar da en kısa zamanda görev yerlerinde bulunmağa mecburdurlar. Ancak, mücbir sebepler yüzünden buna imkan bulamayanlar, vakit geçirmeden bulundukları yerin mülki idare amirliklerine veya sivil savunma idare makamlarına başvurmak zorundadırlar.

Mükellefler, bir baskın taarruzu halinde taarruzdan sonra hemen belirli görev veya toplanma yerlerine giderler.

Madde 20 – Sivil Savunma Hizmet Teşkilatında görevli mükellefler, barışta, eğitim, deneme ve tatbikat için veya tabii afetler ve büyük yangınlar dolayısıyla yapılacak kurtarma ve yardım hizmetlerine katılmak üzere ilanen veya adlarına tebligat yapılmak suretiyle göreve çağrılabilirler.

Madde 21 – 2 nci maddenin ikinci fıkrasına göre bir mülki idare amirliği sınırları dışından alınacak mükelleflerin tesbit, yoklama, muayene, görevlendirme, yenileme ve göreve

çağırma gibi iş ve işlemleri; ilgili mülki idare amirliklerinin isteği üzerine, mükelleflerin bulundukları yerlerin mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.

Madde 22 – Daire, müessese, fabrika ve teşekküllerde kurulacak sivil savunma teşkilleri personelinin tesbit, yoklama, muayene, görevlendirme, yenileme ve görevi çağırma gibi iş ve işlemleri, bu bölümdeki esaslara uygun olarak ilgili müesseselerce yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

İstisna

Madde 23 – Aşağıda yazılı kimseler sivil savunma mükellefiyetinden istisna edilirler :

a) Sağlık durumları dolayısıyla fiilen hizmet yapmağa elverişli olmadıkları sağlık kurullarınca, sağlık kurulunun bulunmadığı yerlerde biri iç hastalıkları veya genel şirürji uzmanı olmak üzere en az iki tabibin imzasını taşıyan raporla tevsik edilmiş bulunanlar (İki tabipten birinin resmi daire tabibi olması şarttır.),

b) Malüliyet raporu ibraz edenler,

c) Resmi veya serbest çalışan diplomalı ebeler,

d) Gebe veya 12 yaşına kadar (Bu yaş dahil) veya hangi yaşta olursa olsun hasta, alil, sakat ve bakıma muhtaç çocuğu veya bu durumda bakmakla mükellef olduğu kimsesi bulunan kadınlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tecil

Madde 24 – Aşağıda yazılı görev ve hizmetleri yapmakta olanlar sivil savunma hizmet teşkilatına alınmazlar. Bunlardan, bulundukları daire ve müesseselerin kendi sivil savunma hizmet ve teşkilleri için lüzum ve ihtiyaç görülenler bu hizmetlere alınabilirler.

a) **(Değişik : 7/8/1996 - 96/8512 K.)** Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Bakanlar Kurulu üyeleri; Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkan ve Üyeleri; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Vekili; Danıştay Başsavcısı, Yargıtay ve Danıştay Savcı ve tetkik hakimleri, Anayasa Mahkemesi raportörleri, Sayıştay uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcıları; il ve ilçe Cumhuriyet başsavcıları, başsavcıvekilleri ve savcılar ile hakimler; üniversite, fakülte, akademi ve yüksek okullar rektör, dekan, başkan, müdür ve öğretim üyeleri,

b) Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi memur ve hizmetlileri; bakanlıklar ve bakanlıklara bağlı veya denetlemelerine tabi daire ve kurumların merkez teşkilatındaki müsteşarlar, genel müdürler, genel sekreterler, daire başkanları ve bunların yardımcıları; teftiş tet-

kik, araştırma ve benzeri kurulların başkan ve üyeleri; müfettişler, müşavirler, mütehasşislar, uzmanlar, şube müdürleri ve müdürler ile taşra teşkilatındaki mülki idare amirleri, il ve ilçe idare şube başkanları; diğer daire, müessese ve teşekküllerin en büyük amirleri ve belediye başkanları,

c) Devlet ve Devlete bağlı veya denetlenmesine tabi daire, müessese ve teşekküllerin, özel idare ve belediyelerin seferi kadrolarına dahil amir, memur ve hizmetlileri ve seferde silah altına çağrılacak personelden boşalacak seferi kadrolardaki yerlere dışarıdan alınacak kimseler;

d) Yedeksubay ve Askeri Memurlar Kanunu ile tecilleri kabul edilen, diğer memuriyet ve hizmetlerde bulunanlar;

e) Ordu ve jandarmada askeri kadrolarda çalışan siviller;

f) Milli emniyet mensupları, polis ve gümrük muhafaza teşkilatındaki silahlı memurlar, silahlı orman bakım memurları, bekçiler;

g) Ulaştırma Bakanlığına bağlı bölge liman ve deniz işleri müdürlükleri ve liman başkanlıklarının bütün personeli ile Devlet Demiryolları, PTT, Devlet Hava Meydanları İşletmesi, Denizcilik Bankası T.A.O, Denizcilik Bankası Deniz Nakliyatı T. A. Ş. ve Türk Hava Yolları A. O. teşkilatında görevli bütün memur hizmetli ve daimi işçiler;

h) Askerlik Kanununun 64 üncü maddesine göre, kapanmaları genel hayatı tazyik eder mahiyette oldukları Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş fabrika, müesseseve teşekküllerin, mahalli valiliklerce de uygun görülecek seferi kadrolarındayer alan teknik ve idari personel (Teknik ve kalifiye olmayan işçiler hariç);

i) Resmi daire, müessese ve teşekküllerin kamu hizmetlerini yüklenmiş mütaahhitler;

j) Sivil savunma Planlamasına tabi resmi ve hususi müesseselerin, planla tesbit edilen kendi sivil savunma hizmet ve teşekküllerine ayrılmış personel ve işçileri;

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tazminat

Madde 25 – Sivil savunma hizmet teşkilatı mükelleflerinden barıştaki eğitim, deneme ve tatbikat gibi görevleri sırasında ve bu görevleri dolayısıyla yaralanan, sakatlanan veya ölenlere aşağıdaki şekilde sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten tazminat verilir.⁽¹⁾

a) Yaralanan, sakatlanan veya herhangi bir azasını kaybedenlerle radyasyon, gaz ve sair dış tesirlerle arızaya uğrayanların tedavi masrafları kendilerince ödenmesi gereken hallerde, bu masraflar kendilerine veya tedavi gördükleri kurumlara belgeleri karşılığında ödenir. Sun'i aza takılması icabedenlerin buna ait masrafları da aynı şekilde verilir.

Bu maksatla şahıslar veya kurumlarca düzenlenmiş belgeler ibraz edildiği takdirde bunların rayice uygunluğu, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının o yerdeki teşkilatı tarafından tasdik edildikten sonra ödeme yapılır.

(1) Bu fıkra da geçen “ sivil savunma fonundan” ibaresi, Bakanlar Kurulunun 19/4/2004 tarihli ve 2004/7180 sayılı Kararının Eki Tüzüğün 1 inci maddesiyle “sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten” şeklinde değiştirilmiştir.

b) (**Değişik birinci paragraf : 7/8/1996 - 96/8512 K.**) Yaralanan ve sakatlananlara; iyileşinceye kadar geçen hergün için mülki idare amirinin onayı ile günlük asgari ücretin brüt tutarı kadar net tazminat verilir.

Ancak tedavileri sırasında mensup oldukları resmi veya özel daire, müesseseye teşekküllerden aylık, ücret ve gündeliklerini almakta devam edenlere, bu istihkaklarını aldıkları süre için ayrıca (...) ⁽¹⁾ tazminat verilmez.

c) Yaralanan, sakatlanan veya arızaya uğrayanların, bu yüzden malül hale geldikleri belgeleriyle tevsik edilmesi halinde; Askerlik Kanununa göre silahaltında bulunan mükelleflerden aynı derece malüllerine, T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bağlanması gereken vazife malüllüğü aylığının bir yıllık tutarı esas alınmak suretiyle bu miktarın, mükellefin yaşı 65 rakamından çıkarıldıktan sonra kalacak yıl sayısı ile çarpımının tutarı defaten tazminat olarak verilir. Bu hesaplamada yaş kesirlerinin altı aydan fazlası bir yıl sayılır. Şukadar ki verilecek tazminat, 5 yıl tutarından az ve 25 yıl tutarından çok olamaz.

d) Ölenlerin, yukarıki fıkraya göre birinci derecede malüllük üzerinden hesaplanacak tazminatları, T.C.Emekli Sandığı Kanunundaki esaslar ve nispetler dairesinde dul ve yetimlere ödenir.

e) T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile benzeri diğer sandıklar ve İşçi Sigortaları Kurumu kanunlarına tabi olup, özel mevzuatı gereğince tanınan haklardan faydalanacak personelin, ister kendi müesseseleri bünyelerinde, ister sair şekilde görevlendirilmiş olsunlar, malül kalmaları veya ölümleri halinde kendilerine veya dul ve yetimlerine bu Tüzük hükümlerine göre tazminat verilmez. Ancak, sandık veya kurumlarınca toptan ödemeye tabi tutulacakların malüliyet veya ölümleri halinde, bunlara yapılacak toptan ödeme (c) ve (d) fıkralarına göre verilecek tazminat miktarından az ise, aradaki fark sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten ödenir. ⁽²⁾

ÜÇÜNCÜ KISIM

Tahliye ve seyrekleştirme

BİRİNCİ BÖLÜM

Tahliye

Madde 26 – Tahliye; lüzum görülen hassas bölgeler ile askeri harekata sahne olabilecek tehlikeli bölgelerde oturan halkın can kaybını azaltmak ve buralardaki savunma gücünü destekleyen taşınabilir milli servetlerin düşman eline geçmesine mani olmak üzere, icabında buralardaki halkın ve milli servetlerin tamamen veya kısmen daha emin bölgelere nakilleri suretiyle yapılır.

(1) Bu arada yer alan “fondan” ibaresi, Bakanlar Kurulunun 19/4/2004 tarihli ve 2004/7180 sayılı Kararının Eki Tüzüğü’nün 1 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

(2) Bu fıkra da geçen “ sivil savunma fonundan” ibaresi, Bakanlar Kurulunun 19/4/2004 tarihli ve 2004/7180 sayılı Kararın Eki Tüzüğü’nün 1 inci maddesiyle “sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 27 – Tahliye işlerinin, ilgili bakanlıklarla işbirliği yapılmak suretiyle maksada uygun şekilde planlanmasında ve uygulanmasından İçişleri Bakanı sorumludur.

Bu konudaki bakanlıklararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, Milli Güvenlik Kuruluna sunulacak esasları hazırlamak üzere, İçişleri Bakanlığında, ilgili bakanlıklardan yetkili temsilcilerinden mürekkep bir komite kurulur. Bu komite İçişleri Bakanının göstereceği lüzum üzerine ve tensip edeceği bir kimsenin başkanlığı altında toplanır.

Madde 28 – Tahliye tabi tutulacak hassas veya tehlikeli bölgeler, Milli Savunma Bakanlığının da mütalaası alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Milli Güvenlik Kurulunca tayin ve tesbit olunur.

Tahliye tabi tutulacak hassas veya tehlikeli bölgelere "Tahliye Bölgeleri", buralardan tahliye olunacakların gönderilecekleri emin bölgelere "Kabul bölgeleri" denir.

Madde 29 – Tahliye bölgelerinden; tahliye olunacak kimseler ile bunların beraberlerinde götürecekleri zati eşya ve yiyecek maddeleri miktarları ve emin bölgelere taşınmaları zaruri ve mümkün görülen milli servet ve kıymetlerin, harb gücünü destekleyen malzeme ve tesislerin, kara, deniz ve hava taşıt araçları ve yedek parçalarının, resmi dairelerin, Devlete bağlı veya Devletin denetlenmesine tabi müesseselerin ve bunların kıymetli evrak ve eşyalarının hangilerinin nerelere taşınacakları, ilgili bakanlıklardan mütalaa ve teklifler alınmak suretiyle 27 nci maddede yazılı komite tarafından incelenerek tesbit olunur.

Bu tesbit sonucuna göre, hangi tahliye bölgelerinden kimlerin ne gibi tesis, araç, madde ve malların hangi kabul bölgelerine taşınacakları ve bunlara ilişkin diğer hususlar hakkında İçişleri Bakanlığınca bir ana plan ve bununla ilgili esaslar hazırlanarak Milli Güvenlik Kurulunun tasvibine sunulur.

Madde 30 - Milli Güvenlik Kurulu tarafından kabul olunacak ana plan ve esasların ilgili kısımları, İçişleri Bakanlığınca, Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliklerince, Başbakanlığa, bakanlıklara ve ilgili valiliklere, bakanlıklarca da kendilerine bağlı veya denetlemelerine tabi teşkilat ve müesseselere ilişkin hususlar, ilgili teşkilat ve müesseselere bildirilir.

Madde 31 - Yukarıki maddede yazılı merkez teşkilatı ile bunlara bağlı veya denetlemelerine tabi diğer merkezi teşekküller, İçişleri Bakanlığından bildirilen esasların kendilerini ilgilleyen kısımlarına ve bünyelerinin özelliklerine göre birer plan projesi hazırlayarak iki nüsha halinde İçişleri Bakanlığına gönderirler. Bu planlar 27 nci maddede yazılı komite tarafından incelenerek uygun görüldükten sonra kesinleşir.

Madde 32 – Tahliye olunacak kimselerin kabul bölgelerine nakilleri ile yollarda ve yerleştirilecekleri yerlerde barındırılmaları, yedirilmeleri, sağlık bakım ve kontrolleri, yerleştirildikten sonra çalışır ve üretir hale getirilmeleri hususlarına ait plan ve esaslar, İçişleri Bakanlığının teklifi ve isteği üzerine, ilgili Bakanlıklarca tesbit olunarak İçişleri Bakanlığına ve ilgili valiliklere bildirilir.

Madde 33 – İl, ilçe ve bucaklarda, tahliye ve seyrekleştirme veya yerleştirme işlerinin planlaması ve yürütülmesi için, mülki idare amirleri tarafından kendi sorumlulukları altında ilgili daire ve teşekkül amir veya mensuplarından seçilecek birer "Tahliye" "Yerleştirme" komisyonu ile yollama, konaklama, sağlık, emniyet, yerleştirme ve yedirme işleri için gereken yerlerde geçici ekipler kurulur.

İl, ilçe ve bucak merkezleri dışındaki kasabalarda belediye başkanları, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri tahliye veya yerleştirme işlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesi ile görevli ve sorumludurlar.

Madde 34 – 30 ve 32 nci maddeler gereğince İçişleri Bakanlığı ile ilgili bakanlıklardan bildirilecek esaslar dairesinde :

a) Tahliye bölgesi valiliklerince; tahliye olunacak kimseler, tesis, araç, madde ve mallar ile bunların sevk sırası ve kafiyeleleri, toplanma ve yollanma şekil, yer ve yolları, mürettep kabul bölgeleri, lüzumlu taşıt araçlarının cinsi, miktarı ve ne suretle sağlanacakları;

b) Konak yerleri valiliklerince; buralardan geçecek ve kalacak kafiyelelerin nerelerde konaklayacakları ve konak yerlerindeki barındırma ve yedirme işleri;

c) Kabul bölgesi valiliklerince; gelecek nüfus, tesis, araç, madde ve malların yerleştirme, barındırma ve çalışır ve üretir hale getirilmeleri;

ile ilgili tebliğler, hazırlıklar ve tedbirler tesbit edilerek planlanır.

Valiliklerce verilecek direktif dairesinde ilgili ilçe ve bucaklarda da kendi bölgelerine ait hususlar hakkında gerekli hazırlıklar yapılır.

Madde 35 – Hassas bölgelerden tahliye olunacak kimseler, bulundukları il veya ilçe sınırları veya çevresi içine gönderilmek suretiyle yakın tahliyeye tabi tutulurlar. Bunların tahliye ve yerleştirme hazırlıkları ve planları yukarıki esaslar dairesinde mahalli mülki idare amirliklerince düzenlenir ve yürütülür.

Madde 36 – Kesif radyoaktif serpinti tehlikesine uğrayan bölgelerde oturanlar, geçici zaman için buralardan boşaltılarak tehlike bölgesi dışına çıkarılırlar.

Barajların tahribi halinde, su baskını tehlikesi altında bulunan meskün bölgelerin, tehlikeden önce veya tehlikenin başlaması ile birlikte boşaltılmaları için de gerekli tedbirler alınır. Bu maksatla tehlikeye maruz bölgeler, Bayındırlık Bakanlığınca tesbit edilir ve İçişleri Bakanlığınca bildirilir.

Bu konularda alınacak tedbirler, İçişleri Bakanlığınca ilgililere verilecek direktiflerle düzenlenir.

Madde 37 – Valiliklerce, yukarıki maddelere göre düzenlenecek tahliye ve yerleştirme planları, iki nüsha olarak İçişleri Bakanlığına gönderilir ve bu Bakanlığın onayı ile kesinleşir.

Madde 38 – Kesinleşen tahliye planları, lüzumu halinde Bakanlar Kurulunca verilecek karar üzerine uygulanır. Bakanlıklar ve bunlara bağlı veya denetlemelerine tabi daire ve müesseselerle mülki idare amirleri, kesinleşen tahliyeplanlarını aynen uygulamakla mükelleflerdir.

İKİNCİ BÖLÜM

Seyrekleştirme

Madde 39 – Seyrekleştirme; tahliyeye tabi hassas bölgelerin tahliye bölgeleri dışındaki kısımlarıyla tahliyeye tabi tutulmayan hassas bölgelerin taarruztesirlerine fazla uğraması muhtemel kısımlarındaki nüfus yoğunluğunu, dolayısıyla zayıyatı azaltmak için yapılır. Bu maksatla buralarda oturan bir kısım halk, hükümetin de yardımı ile şehrin kenar veya yakınlarındaki mahalle ve köylere gönderilerek buralara dağıtılırlar.

Lüzumunda, tahliye bölgelerinde de seyrekleştirme yapılabilir.

Madde 40 – Seyrekleştirmede; o yerdeki memur ve diğer görevliler ile kamu hizmetleri, ekonomik, endüstriyel ve sosyal hayat için lüzumlu diğer personelyerinde kalırlar. Çocuklar, çocuklu kadınlar, hastalar ve ihtiyaçlar gibi kimseler öncelikle çıkarılırlar.

Madde 41 – Hassas şehir ve kasabaların tahliye ve seyrekleştirme bölgelerinde bulunan il genel idaresine dahil veya mahalli hizmet ve ihtiyaçlarla ilgili bulunan resmi dairelerle taşınmaları kabil Devlete bağlı veya Devletin denetlemesine tabi diğer teşekküller, sosyal yardım kurumları, tahrip veya kapanmaları topyekün savunma gücüne ve kamu ihtiyaçlarına tesir edecek özel teşekkül ve müesseseler; taşınabilir tesis, araç ve malzemeleriyle ve hizmetlerinin icaplarına göre yakın mahalle, köy, mevki veya kasabalara taşınmak suretiyle dağıtılır.

Madde 42 – Dağılma bölgelerine gönderilecek kimseler ile daire ve müesseselerin yerleştirilmelerinin ve yiyecek, içecek, yakacak, sağlık, ulaştırma ve haberleşme gibi günlük zaruri ihtiyaçlarının sağlanmasına ait tedbirler barıştan tesbit edilerek sivil savunma planlarında gösterilir.

Madde 43 – Seyrekleştirme; olağanüstü hallerde tahliye kararı ile birlikte uygulanacağı gibi Milli Güvenlik Kurulunun tasvibi ile İçişleri Bakanlığınca verilecek emir üzerine tahliyeden önce de uygulanabilir. Ani tehlike hallerinde mahalli mülki idare amirliklerince doğrudan da yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Madde 44 – Tahliye ve seyrekleştirme işleri için Sivil Savunma Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca Devletçe ödenecek masrafları karşılamak üzere gereken ödeneğin bütçeye konulması Hükümetçe sağlanır.

Taşıma ve yerleşme işlerinin gerektirdiği ambalaj ve portatif döşeme ve demirbaş gibi geçerler, ilgili daireler tarafından barıştan hazırlanır.

Madde 45 – Tahliye ve seyrekleştirmeye ait taşıma ve yerleştirme işlerinde, Sivil Savunma Kanununun 19 uncu maddesine dayanılarak Devlet veya Devlete bağlı idarelerle sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait müesseselerin ellerinde bulunan kara, deniz ve hava taşıt araçlarından, bina ve tesislerinden faydalanma imkan ve şekilleri, İçişleri Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı ve diğer ilgili bakanlıklar arasında müştereken tesbit edilerek ilgililere önceden tebliğ olunur.

Diğer gerçek ve tüzel kişilere ait, milli savunma mükellefiyeti dışında kalan (Sefer görevi olmayan) bütün taşıt araçları Sivil Savunma Kanununun 41 incimaddesi gereğince el konulmak suretiyle kullanılabilir.

Madde 46 – Kabul veya dağılma bölgelerine taşınacakların yerleştirilmelerini sağlamak maksadı ile Devlet veya Devlete bağlı idarelerle sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait müesseselerin depo, mağaza ve ambarlarından ve diğer elverişli binalardan, kesin zaruret halinde okullardan, sırası ile istifade olunur. Bunların ihtiyacı karşılayamaması halinde özel idarelerle belediyelere, vakfa ve diğer gerçek ve tüzel kişilere ait arazi, arsa ve zaruri ihtiyaçları dışındaki örtülü gayrimenkullere ve her çeşit eşya ve mallara, Sivil Savunma Kanununun 41 inci maddesine dayanılarak mükellefiyet uygulanır.

Madde 47 – Tahliye ve seyrekleştirme maksadiyle kabul veya dağılma bölgelerine tertip edilecek nüfus, o yerlerde mevcut nüfusun bir katını geçemez.

Madde 48 – Tahliye veya seyrekleştirme emri üzerine, bulundukları yerleri terk etmeleri gerekenlere şahsen veya mahalli mütat araçlarla ilan tebliğ olunur. Belli edilen müddet içinde bu tebligata riayet etmeyenler, en büyük mülki idare amirinin emri ile zabıtaca zorla çıkarılıp mürettep yerlerine gönderilirler.

Madde 49 – Tahliye ve seyrekleştirmeye tabi olmamakla beraber kendi arzu ve imkanları ile hassas bölgeleri terk etmek isteyenler ve 40 ıncı maddeye göre yerlerinde kalmalarına lüzum olmayanlar buralardan ayrılabilirler. Ancak bunlarda genel tahliye yollarını takip etmek ve kabul bölgelerinden birine gittikleritakdirde, yerleşmeleri ve üretici hale gelmeleri hususunda en büyük mülki idare amirinin alacağı tedbirlere uymak zorundadırlar.

Tahliyeye tabi olup da mükellefiyet dışı bırakılmış olan araçları ile gitmek isteyenlere de aynı şartlarla müsaade olunabilir.

Madde 50 – Taşınmaya tabi tutulan milli servetler, malzeme ve tesisler, canlı, cansız ve motorlu araç ve diğer taşınır mallar, en büyük mülki idare amirinin talimatı dairesinde yollanacakları yerlere götürülecek halde hazır bulundurulur. Belli edilen zamanda bunu yapmayanların taşınmaya tabi tutulan malları, en büyük mülki idare amirinin emri üzerine hazırlanır ve gerektiğinde mürettep yerlerine gönderilir.

Madde 51 – Tahliye edilen kimselerin mahallerinde bıraktıkları mallar ile, tahliye edilmeyenlerin kendilerinin ve mallarının korunmasından, kargaşalık ve paniklerin önlenmesinden mahalli idare amirleri sorumludur.

Askeri harekata sahne olabilecek tehlikeli bölgelerdeki idare amirleri ile memurlar son ana kadar görevleri başından ayıramazlar. Çekilme sırasında bunlardan hangilerinin kalacakları, 29 uncu maddeye göre tesbit ve Milli Güvenlik Kurulunca tasvip olunacak esaslar dairesinde tayin olunur.

Düşman eline geçmesi mahzurlu görülen ve taşınamayan resmi evrak ile diğer tesis eşya ve mallar hakkında özel mevzuatına ve usulüne göre gereken işlem yapılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Planlama

Madde 52 – Hassas bölgeler ile 62 nci maddeye göre planlamaya tabi tutulan resmi ve hususi daire, müessese ve fabrikalarda, sivil savunma mevzuatına ve buna dayanılarak yetkili makamlardan verilecek direktiflere göre yapılması gerekli sivil savunma teşkil, tedbir, tesis, hizmet ve faaliyetleri bir sivil savunma planı veya planları ile düzenlenir.

Madde 53 – Sivil savunma planlarının düzenlenmesinden, gerçekleştirilmesinden ve yürütülmesinden merkezde Sivil Savunma İdaresi Başkanı; İl, ilçe ve bucaklarda mahalli mülki idare amirleri; bu yerler dışındaki kasabalarda belediye başkanları; köylerde muhtarlar; daire, müessese ve fabrikalarda bunların en büyük amirleri, sahipleri veya yetkili temsil organları görevli ve sorumludurlar.

Madde 54 – Sivil savunma planları, düzenlenerek onandıktan sonra da devamlı surette gözden geçirilerek gelişen ve değişen durum ve şartlara göre üzerlerinde gerekli yenilik ve değişiklikler yapılır. Bunlar da yetkili inceleme ve onama mercilerinden geçirilir.

Madde 55 – Sivil savunma planlaması :

- A) Genel veya bölgesi planlama,
- B) Hassas bölgelere ait planlama,
- C) Daire ve müesseselere ait planlama,

olmak üzere üç kısma ayrılır.

A) Genel veya bölgesel planlama :

Madde 56 – Genel veya bölgesel planlama; yurda veya yurdun bazı bölgelerine şamil sivil savunma teşkil, tesis ve tedbirlerini ihtiva eder. Gereken hususları ilgili bakanlıklar, Genelkurmay Başkanlığı veya diğer ilgili daireler koordine edilmek suretiyle İçişleri Bakanlığınca (SivilSavunma İdaresi Başkanlığınca) düzenlenir. Gerekenler Milli Güvenlik Kurulunun tasvibine sunulur.

Bunlar; genel tahliye ve kabul, haberalma ve yayma, eğitim, ikmal ve donatım, bölgelerarası işbirliği ve yardımlaşma ve seyyar destekleme gibi hususlardır.

Madde 57 – Genel veya bölgesel planların, diğer bakanlık veya daireleri ilgilendiren kısımları bu makamlara da bildirilerek, bunların gerçekleştirilmesi ve yürütülmesi bu bakanlık veya dairelerce sağlanır.

B) Hassas bölgelere ait planlama :

Madde 58 – Hassas bölgelere ait planlama; hassas bölgelerdeki il ve ilçelerde yapılacak sivil savunma, teşkil, tesis, tedbir ve faaliyetlerini ihtiva eder. Bu planlar, İçişleri Bakanlığından verilecek talimat esasları dairesinde düzenlenir.

Madde 59 – Hassas bölgelere ait planların hazırlanması ile ilgili çalışmalarda, resmi ve hususi daire, müessese ve teşekküllerin, özel idare ve belediyelerin her türlü doküman ve etüdlerinden, teknik ve idari personel yardım ve işbirliğinden faydalanılabilir. Adları geçen müessese ve teşekküller, Sivil Savunma Kanununun 22 nci maddesi gereğince, vali ve kaymakamlar tarafından bu konuda yapılacak istekleri yerine getirmekle mükelleftirler.

Madde 60 – (Değişik : 7/8/1996 - 96/8512 K.)

İllere ve hassas ilçelere aitsivil savunma planları il topyekün savunma sivil hizmetleri koordinasyon kurulunun uygun görüşünden sonra Sivil Savunma Genel Müdürlüğüne incelenir ve onaylanır.

Büyükşehir statüsündeki illerin belediye sınırları içinde ilçe kurulmuşsa, ilçe sivil savunma planlarında yer alan idare merkezleri, kılavuzluk kademeleri, sivil savunma servisleri ve gözetleme postalarına ait bilgiler ile araç, gereç, malzeme ve sivil savunma hareketi için tesbit edilen kaynak ve diğerbilgiler il planına ek olarak konur.

Madde 61 – (Değişik : 7/8/1996 - 96/8512 K.)

Hassas olmayan ilçelere aitsivil savunma planları, valiliklerince incelenir ve onaylanır.

C) Daire ve müesseselere ait planlama :

Madde 62 – Hassas bölgeler içinde olup da personel mevcudunun yıllık ortalaması yüzden fazla bulunan veya hassasiyeti kabul edilmiş olan resmi ve hususi müesseseler (Daire, teşekkül, müessese, fabrika, imalathane, atelye, okul, üniversite, yurt ve pansiyonlar ile yatak sayısı yüzden fazla olan hastahane ve oteller ve benzeri toplu çalışma ve iş yerleri) sivil savunma planı yapmakla mükelleftirler.

İlgili bakanlık veya valiliklerce lüzum görüldüğü takdirde; hassas bölgelerinde olup da personel mevcudu 100 den az veya hassas bölgeler dışında olup da personel mevcudu 100 den fazla olan müesseseler de planlamaya tabi tutulabilir.

Madde 63 – Personel sayısına bakılmaksızın, aynı çatı altında bulunan aynı veya başka başka idare veya şahıslara ait müesseselerle aynı müessese sınırı içinde bulunan bir idareye bağlı ayrı ayrı tesisler, birer ünite itibar olunur ve müşterek planlamaya tabi tutulur. Aynı sınır içindeki müessese personeline ait konutlar da o müessese ile birlikte mütalaa edilir.

Madde 64 – Liman, gar ve hava meydanları sahalarında mevcut çeşitli (Denizcilik işletmesi, liman başkanlığı, gar, gümrük, depo, antrepo, silo; PTT. v.s. gibi) müesseseler, aynı bölge içinde toplanmış müesseseler grubu sayılarak, buralarda vücuda getirilmesi gerekli teşkil, tesis ve tedbirler topluca ve müştereken planlanır.

Olağanüstü hallerde ve seferde; limanlarda, garlarda ve hava meydanlarında bulunan ve buralara gelen ve giden her çeşit taşıt araçlarının, personel ve eşyalarının korunması, NBC (Nükleer, biyolojik, Kimya) maddeleri ile bulaşık olup olmadıklarının kontrol ve tesbiti, bulaşık olanların temizlenmesi veya zararsız hale getirilmesi, yukarıda yazılı müesseseler grubuna ait sivil savunma teşkilatı tarafından yapılır.

Bu maksatla; limanlarda, garlarda, hava meydanlarında ve bunlar arasında işleyen vapur, tren ve uçaklarda, kendi bünye ve özelliklerine göre vücuda getirilecek, bu Tüzükte açıklanmayan özel tesis, teşkil ve tedbirler, ilgili bakanlık veya genel müdürlüklerce İçişleri Bakanlığı ile mutabık kalınmak suretiyle verilecek talimat dairesinde düzenlenir.

Madde 65 – 63 ve 64 üncü maddelere göre birleşik planlamaya tabi müessese gruplarına ait müşterek teşkilat ve hizmetler, personel mevcudu en fazla olan veya personel eşitliği halinde mahalli mülki idare amirliğince uygun görülecek müessese veya ünitenin koordinatörlüğü altında planlanır ve yürütülür. Bu hususta anlaşmazlık çıkması halinde bu anlaşmazlık mülki idare amirliklerince çözülür.

Düzenlenecek plana göre her müessese veya ünite, kendisine düşecek hazırlıkları, tedbir ve faaliyetleri ve bunların gerektirdiği harcamaları yapmakla mükelleftir.

Madde 66 – Çeşitli üniteleri veya branşları bulunan büyük müesseselerde, sivil savunma görev ve hizmetlerinin tesbiti, koordinesi ve planlaması için, müessese amirinin başkanlığında her ünite veya branşın yetkili idare veya teknik amirlerinden mürekkep bir "Sivil Savunma Komisyonu" kurulur. Savunma sekreteri bulunan müesseselerde bu sekreter komisyonun ikinci başkanıdır.

Sivil savunma amirleri bu komisyonun tabii üyesi ve raportörüdür.

Madde 67 – Her müessese de, müessese amirinin sorumluluğu altında; sivil savunma teşkilat, hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek üzere müessese amirinin görevlendireceği bir kişi "Sivil Savunma Amirliğini" yapar ve imkanı olan müesseselerde yeteri kadar yardımcısı bulunur. Sivil savunma uzmanı bulunan müesseselerde sivil savunma amirliği görevi, bu uzman tarafından yürütülür.

Madde 68 – (Değişik : 7/8/1996 - 96/8512 K.)

Bakanlıklar ile bağı ve ilgili kuruluşlarına ait sivil savunma planları Bakanlıklarınca,

İl ve ilçelerdeki personel mevcudu ikiyüzden fazla olan kuruluşlar ile fabrika ve tesislerin sivil savunma planları valiliklerince uygun görüldükten sonra bakanlıklarınca,

İl ve ilçelerdeki diğer kuruluşlar ile özel sektöre ait sivil savunma planları, ilgili ve bağı bulundukları il idare şube başkanlıklarınca uygun görüldükten sonra valiliklerince,

İncelenir ve onaylanır.

BEŞİNCİ KISIM

Eğitim

Madde 69 – Sivil savunma eğitimi ile sivil savunma ile ilgili personelin, sivil savunma hizmet teşkilatında görevlendirilen mükelleflerin ve halkın, sivil savunma hizmet ve faaliyetlerinde ve koruyucu, kurtarıcı her çeşit tedbirler konusunda planlı ve programlı şekilde aydınlatılmaları ve yetiştirilmeleri sağlanır.

Sivil savunma eğitimi; genel olarak öğretim, yayın ve tatbikat şeklinde uygulanır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Öğretim

Madde 70 – Sivil savunma ile ilgili personelin öğretimi "Sivil Savunma Kolej ve Enstitüleri"nde yapılır. İhtiyaç halinde bu öğretim, lüzum görülecek bölge merkezlerinde de yapılabilir.

Madde 71 – Sivil savunma kolej ve enstitülerinde ve bölge eğitim merkezlerinde uygulanacak kurs, konferans veya seminerler gibi öğretim şekilleri ile bunların programları, süreleri, açılma zamanları ve ilgililerin bu öğretime çağrılmaları, Sivil Savunma İdaresi Başkanlığınca tesbit ve İçişleri Bakanlığınca tasvip olunacak esaslar dairesinde yapılır.

Madde 72 – Sivil Savunma İdaresi Teşkilatı personeli ile resmi ve özel daire, müessese ve teşekküllerdeki sivil savunma uzmanlarının ve İçişleri Bakanlığınca lüzum görülecek diğer personelin, sivil savunma idare merkezleri ve servisleri başkanlarının sivil savunma kolej veya enstitülerinde öğretim görmeleri esastır.

Bunlardan sivil savunma kolej veya enstitülerinde yetiştirilmeleri mümkün olamayanlar, bölge eğitim merkezlerinde yapılacak öğretime tabi tutulurlar.

Çeşitli sivil savunma konularında öğretmenlik yapabilecek personelin yetiştirilebilmesi için sivil savunma kolej, enstitü veya bölge eğitim merkezlerinde yapılacak öğretime, çeşitli teşkilata mensup veya arzu eden serbest kimseler de çağrılabilirler.

Madde 73 – Mahalli sivil savunma hizmet teşkilatında görevli mükelleflerin öğretimi; İçişleri Bakanlığınca bildirilecek program ve esaslar ve bu esaslara göre ilgili bakanlıklardan verilecek direktifler dairesinde:

a) Sivil savunma servisleri ve korunma kılavuzlukları personeli ile resmive özel müesseselerin lüzum görülecek sivil savunma servis amirleri için, Sivil Savunma İdaresince ilgili şehir ve kasabalarda ;

b) Yardımcı servisler personeli için, ilgili idarelerce, mahallerinde;

c) Resmi ve özel müesseseler sivil savunma teşkilleri personeli için, ilgili müesseselerce kendileri tarafından; düzenlenecek kurs, konferans veya seminerlerle yapılır.

Bu suretle yapılacak öğretimlerde, müesseseler, kendi imkanları dairesinde birbirlerine yardımda bulunurlar. Bu husus, gerektiğinde, mahalli mülki idareamirliklerince de düzenlenebilir.

Madde 74 – Hassas bölgelerden başlanmak üzere 15 yaşından yukarı ve sivil savunma hizmet teşkilatı dışındaki bütün halk, sivil savunma konularında yetiştirilmek üzere ders ve konferanslarla öğretime tabi tutulabilirler.

Halkın, davet vukuunda bu öğretime katılması mecburidir. Ancak sağlık veya diğer makul mazeretlerini tevsik edenler veya herhangi bir müessesede bu gibi öğretime katıldığına dair belge gösterenler, bu mecburiyetten istisna edilirler. Mazereti kabul olunanlar, daha sonraki ders ve konferanslara katılırlar.

Madde 75 – Halk öğretimi süresi, yılda en az 10 saattir. Bu öğretimin programı, uygulama şekli, süresi ve yürütülmesine ilişkin esaslar, 86 ncı maddede yazılı hususlar da gözönünde bulundurulmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca tesbit edilerek gereklenlere bildirilir.

Madde 76 – Resmi ve özel müesseselerin sivil savunma teşkilleri personeli dışındaki memur ve işçilerinin sivil savunma öğretimi için, İçişleri Bakanlığınca bildirilecek esaslar dairesinde, kendi bünyeleri içinde ders ve konferanslar tertiplenebilir.

Madde 77 – İçişleri Bakanlığı ile ilgili bakanlıklar arasında tesbit olunacak esaslar dairesinde, okulların ve diğer eğitim müesseselerinin programlarına sivil savunma bilgileri de konularak okutulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Yayın

Madde 78 – Sivil savunmanın tanıtılması, öğretilmesi ve gerçekleştirilmesi için, İçişleri Bakanlığınca gerekli kitap, dergi broşür ve afişler, filmler, radyo konuşmaları ve diğer her türlü öğretim ve propaganda yayınları yapılır. Seyyar ve sabit sergiler, benzeri diğer gösteriler, örnek tesisler tertiplenebilir.

Radyo ile yapılacak yayınlar, ilgili mercilerle anlaşma suretiyle düzenlenir.

Madde 79 – Bakanlıklar, daire ve kurumlar, İçişleri Bakanlığınca belirtilecek esaslara uygun olarak kendi görev ve hizmet alanlarına giren sivil savunma ile ilgili konularda gereken öğretici yayın ve faaliyetlerde bulunurlar.

Ayrıca, resmi ve özel daire, müessese ve teşekküller, sivil savunma ile ilgili öğretici yayınları çoğaltarak kendi teşkilat ve personeline dağıtabilirler.

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından sivil savunma konularıyla ilgili olarak yapılacak yayınlar, sivil savunma mevzuat ve esaslarına aykırı olmak ve faydalı görünmek şartıyla İçişleri Bakanlığınca ilgililere ve halka tavsiye olunabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tatbikat

Madde 80 – Tatbikat ile halkın ve sivil savunma teşkilatında görevli personelin sivil savunma konusunda yetiştirme derecelerinin tesbiti, bilgilerinin artırılması ve tatbikat alanında yetiştirilmeleri, bu maksatla hazırlanmış planların denenmesi ve geliştirilmesi sağlanır.

Madde 81 – Tatbikat; genel, kısmi ve özel olmak üzere üç şekilde yapılır.

a) Genel tatbikat, bütün yurda;

b) Kısmi tatbikat, bir veya bir kaç il veya ilçeye yahut bir hassas bölgenin bazı kısımlarına veya bazı servislere;

c) Özel tatbikat, yalnız bazı daire, müessese veya fabrikalara şamil olmak üzere tertiplenir.

Her üç şekildeki tatbikata, buralardaki halk ve sivil savunma teşkilatı birlikte katılabilecekleri gibi, bu tatbikat yalnız sivil savunma teşkilatına veya yalnız halka ait olmak üzere de tertiplenebilir.

Madde 82 – Genel ve kısmi tatbikat; İçişleri Bakanlığının direktifi üzerine ve en az bir ay önce ilgili bakanlıklar ile tüzel kişiliği haiz genel müdürlüklere ve valiliklere bilgi verilmek suretiyle yapılır.

Kısmi tatbikat, mahalli mülki idare amirliklerinin teklifi ve İçişleri Bakanlığının tasvibi ile de yapılabilir.

Özel tatbikat; daire, müessese ve fabrikalar tarafından, önceden mahiyetive zamanı mahalli en büyük mülki idare amirliğine bildirilmek suretiyle kendi bünyeleri içinde yapılır. Bu tatbikat mülki idare amirinin vereceği emir üzerine de yapılabilir. Özel tatbikatta, mahalli mülki idare amirliğince müşahit de bulundurulabilir.

Madde 83 – Tatbikat dolayısıyla İçişleri Bakanlığı ile mahalli en büyük mülki idare amirliklerince verilecek talimat ve emirlerin, yabancılar da dahil, resmi ve özel bütün müessese ve teşekküller ve halk tarafından yerine getirilmesi mecburidir.

Madde 84 – İşletme veya kullanılmaları halkı telaşa düşürebilecek mahiyetteolan sivil savunma ile ilgili tesis ve araçların denenmeleri hallerinde, önceden halka bilgi verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Madde 85 – Sivil savunma hizmetlerinde görevli mükelleflerden 73 üncü madde dışında kalanların eğitimi; İçişleri Bakanlığınca verilecek esaslar dairesinde mahalli mülki idare amirlikleri ile ilgili teşekküller arasında tesbit edilecek şekilde ve hizmetlerinin gereklerine göre yapılır.

Madde 86 – Sivil savunma hizmetlerinde görevli mükelleflere yaptırılacak eğitim süresi yılda 72 saati (9 gün) geçemez. Bu süre, mükellef veya müessesesişlerinin fazla aksatılmaması için imkan nispetinde iş saatleri dışında ve günde 1-2 saat sürecek şekilde tertiplenebilir. Eğitim zamanının seçilmesinde, mümkünolduğu kadar iş ve çalışma mevsim ve şartlarının elverişli olması da gözönünde tutulur.

Madde 87 – Eğitimler için, o yerlerdeki bütün okullardan, kamu sektörüne dahil daire, müessese ve teşekküllere veya sosyal yardım kurumlarına ait elverişli yerlerden ve buralardaki eğitime yarayacak araçlardan, kendi işlerine engel olmayacak zaman ve şekillerde parasız olarak istifade olunur. Bu yerlerin yetiştirilmemesi halinde özel müessese ve kişilere ait bu işe elverişli yerler, İçişleri Bakanlığının muvafakatı ile kiralanabilir.

Madde 88 – Sivil savunma kolej ve enstitülerine ve bölge eğitim merkezlerine eğitim için çağrılacak veya buralara öğretmenlik için gönderilecek personelinyollukları, Harcırah Kanunundaki esaslara göre sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten ödenir.⁽¹⁾

3 kilometreden uzak mesafelerden eğitim yerlerine gidecek mükellef personelin (Müesseseler sivil savunma teşkilleri mükellefleri hariç), taşıma araç veya masrafları da sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten sağlanır.⁽¹⁾

Madde 89 – Sivil savunma eğitimleri dolayısıyla;

a) Sivil savunma kolej, enstitü ve bölge eğitim merkezlerinde, sivil savunma idaresindeki kadrolu öğretmenlerden ayrı olarak öğretmenlik görevi verilecek personel ile kadrosu bulunmayan geçici diğer hizmetlerde çalıştırılacak olanlara;

b) Şehir ve kasaba sivil savunma servisleri, korunma kılavuzları ve müesseseler sivil savunma servis amirleri ile halk için, ilgili şehir ve kasabalarda yaptırılacak eğitimlerde, öğretmenlikle görevlendirilecek ve diğer hizmetlerde çalıştırılacak olanlara;

c) Yardımcı servisler mükellefleri için, ilgili idarelerce yaptırılacak eğitimlerde, kendi çalışma saatleri veya kendi teşkilatları dışında öğretmenlikle görevlendirilecekler;

(Değişik son paragraf :19/4/2004-2004/7180 K.) Her bir konferans için bütçe kanunlarına ekli cetvellerde gösterilen miktarı aşmamak üzere konferans ücreti ödenir. Ders görevi verilenlere ders saati başına ödenecek ücretin tespitinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 176 ncı maddesinde yer alan gösterge rakamının bu Kanuna göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımdan oluşan miktar esas alınır. Diğer hizmetlerde çalıştırılacak olanlara saat başına bu tutarların 2/3'ü kadar ücret verilir.

ALTINCI KISIM

Haber alma ve yayma, ikaz ve alarm

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel esaslar

Madde 90 – Haber alma ve yayma, ikaz ve alarm sistemi; Sivil Savunma İdaresi Merkezinde ve hava kontrol merkezlerinde veya civarlarındaki ikaz ve alarm merkezleri ile lüzum

(1) Bu fıkralarda geçen “ sivil savunma fonundan” ibaresi, Bakanlar Kurulunun 19/4/2004 tarihli ve 2004/7180 sayılı Kararının Eki Tüzüğün 1 inci maddesiyle “sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten” şeklinde değiştirilmiştir.

görülecek yerlerde kurulacak, radyolojik gözetleme postaları, toplama ve kontrol merkezlerinden ve tehlike haberlerinin alınması ve yayılması için kullanılacak bilümm telli, telsiz,sesli, ışıklı ve sair muhabere ve irtibat tesis, tertip ve araçlarından meydana gelir.

Bu sistem içindeki radyolojik gözetleme postaları, toplama ve kontrol merkezleri ile radyoaktif serpinti tehlikesi haberlerinin, buralardan ilgili mercilere ve halka ulaştırılmasında kullanılacak tesis, tertip ve araçlar aynı zamanda, radyolojik savunma, ihbar ve ikaz sistemini teşkil eder.

Madde 91 – Hava hücumu tehlikesi haberlerinin kaynağını, aktif hava savunması ile ilgili hava kontrol merkezlerinin yayınları; radyoaktif serpinti tehlikesi haberlerinin kaynağını da radyolojik gözetleme postaları ve bu maksatla görevlendirilen meteoroloji istasyonları ve toplama merkezleri, teşkil eder.

Madde 92 – İkaz ve alarm merkezleri ile hava kontrol merkezleri arasındaki işbirliği hususları ile ikaz ve alarm konularında diğer askeri kaynaklardan ve imkanlardan faydalanma şekilleri, ilgili makamlar arasında yapılacak anlaşmalarla tesbit olunur ve uygulanır.

Radyoaktif serpinti tehlikesinin tesbit ve ihbarında, Sivil Savunma Kanununun 29 uncu maddesi gereğince meteoroloji istasyonlarından faydalanma ve bumaksatla bunlara yapılacak yardım şekilleri, Sivil Savunma İdaresi Başkanlığıile Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından müştereken düzenlenir.

Madde 93 – Her türlü tehlike haberlerinin ilgili posta, merkez ve merciler arasında verilmesinde, alınmasında ve buralardan da ilgililere ve halka yayılmasında, mevcut PTT şebekesiyle telli ve telsiz diğer bütün muhabere tesislerinden faydalanılır. Ayrıca kurulmasına ihtiyaç görülen telli ve telsiz muhabere ve irtibat sistemi; Sivil Savunma Kanununun 26 ncı maddesi gereğince munzam vasıfta, tesis ve işletme masrafları Sivil Savunma İdaresi tarafından ödenmek üzere PTT İdaresince gerçekleştirilir.

Mevcut tesislerden faydalanma suretiyle yapılacak haberleşme işleri, Sivil Savunma İdaresiyle ilgili teşekküller arasında önceden tesbit olunacak esaslar dairesinde yürütülür.

İkaz ve alarm haberleri, birinci derecede önceliği haiz olup, diğer derecelerdeki her türlü muhaberat ve yayınlar kesilmek suretiyle hemen verilir.

Madde 94 – İkaz ve alarm sistemi; olağanüstü hallerde ihtiyaca göre mükellef personelle takviye olunur ve genişletilebilir.

Sivil savunma ihtiyaçları dolayısıyla artacak muhabere hizmetlerini karşılayamayacağı anlaşılan mahalli PTT teşkilatının kuvvetlendirilmesi için, sivil savunma mükelleflerinden yeteri kadar yardımcı ekip verilir.

Bunların miktarları, çalışma yer ve şekilleri, mahalli sivil savunma idaresi ile ilgili teşekküller tarafından, barıştan planlanır.

Madde 95 – Bu kısımda sözü geçen daire, müessese ve teşekküller; Sivil Savunma İdaresiyle işbirliği halinde, haber alma ve yayma, ikaz ve alarm sistemini müştereken tesbit, tesis ve işletmekten sorumludurlar.

Madde 96 – Haber alma ve yayma, ikaz ve alarm sisteminin; kuruluş, görev ve çalışma tarzları, İçişleri Bakanlığınca bir talimatla tesbit olunur.

Madde 97 – Tehlike haberlerinin olduğu gibi, tehlike zamanlarında yetkili makamlar tarafından sivil savunma konularında halka verilecek direktif ve yapılacak tavsiyelerin yayınlanmasında da, mevcut bütün radyo istasyonlarından ve diğer verici tesislerden faydalanılabilir. Radyo istasyonları tarafından bu yayınlar, diğer yayınlar kesilerek hemen yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Tehlike (İkaz ve alarm) haberlerinin yayılması

Madde 98 – İkaz - alarm ve toplama merkezleri tarafından yetkili kaynaklar vasıtasıyla alınacak hava hücumu veya radyoaktif serpinti tehlike haberleri, barıştan tesbit ve tertiplenecek muhabere, irtibat ve yayın araçlarıyla ilgili il veya ilçelerdeki sivil savunma idare merkezlerine, idare amirliklerine veya bu hizmetle görevli diğer makamlara bildirilir.

Madde 99 – Tehlike haberlerinin bölgelerinde yayılması idare merkezlerine, bunların bulunmadığı veya bu merkezlerde alarm tertibatı henüz kurulmamış olan yerlerde emniyet müdür ve amirliklerine veya jandarma komutanlıklarına aittir.

Tehlike haberlerinin bu makamlardan bulundukları şehir ve kasabalarda yayılması, gerekenlerin ilgili ilçe, bucak ve köylere ve diğer meskün yerlere ulaştırılması ve buralarda da halka duyurulması için; mahalli imkan ve şartlara göre kullanılacak telli, telsiz, sesli, ışıklı, motorlu veya yaya haberciler gibi mümkün olan her türlü araç, tesisat ve işaretlerle gerekli tertibat ve tedbirler barıştan planlanır ve gerçekleştirilir.

Tehlike haberlerinin yayılmasında ve alınmasında radyo istasyonlarından ve radyolardan faydalanma imkanları da gözönünde tutulur.

Madde 100 – Yetkili diğer kaynaklardan alınacak bilgiler ile tehlike halinin fiilen belirmesi veya ikaz alarm ve toplama merkezleri ile irtibatın kesilmesi gibi istisnai hallerde, tehlike haberleri; mahalli sivil savunma idare merkezi başkanı veya mülki idare amirlerinin emri ile de yayılabilir.

Madde 101 – Halka bildirilecek ikaz ve alarm haberlerinin duyurulması için, hassas bölgelerde özel siren tertibatı yapılır. Hassas bölgeler dışındaki şehir, kasaba, mevki veya

köylerde varsa sirenler, siren bulunmayan yerlerde bu maksatla tertiplenecek diğer sesli veya işaretli araçlar kullanılır. Resmi ve hususi müesseselere ait sirenlerle diğer yayın araçlarından da faydalanılabilir.

İkaz ve alarm haberlerinin duyurulmasına ait araç ve işaretler önceden halka bildirilir.

Madde 102 – Köylerde ve diğer meskün yerlerde radyoaktif serpinti tehlikesinin başlaması, derecesi ve zararsız hale gelmesi gibi safhalarını tesbit ederek, halkı uyarmak ve en yakın mülki idare veya zabıta amirliklerine de habervermek üzere muhtar ve ihtiyar meclisi üyeleri, gerekli alet ve bilgilerle donatılarak görevlendirilebilir.

Madde 103 – Hassas bölgeler içindeki resmi ve hususi müesseseler ikaz ve alarm haberlerini, o bölgeye ait genel ikazalarm sistemi vasıtasıyla alırlar. Bu sistemden faydalanamayacak durumdaki önemli müesseselere, bu haberlerin ulaştırılması için Sivil Savunma İdaresince gerekli irtibat sağlanır.

Madde 104 – Resmi ve hususi müesseselerde, alınacak ikaz ve alarm haberlerinin kendi içlerinde ve müstemilatındaki bütün personele anında duyurulması için, bünyesine göre özel "Alarm ve İrtibat Sistemi" kurulur. Bu maksatla siren, oparlör, çan, zil ve benzerleri sesli araçlar ve gereken yerlerde ışık tertibatı kullanılır.

Madde 105 – Resmi ve hususi müesseseler; kendi kontrol merkezleri ile ünite, teşkilat ve kısımları ve bölgelerinde bulundukları koruma klavuzlukları veya idare merkezleri arasındaki sivil savunma hizmet ve faaliyetleriyle ilgili haberleşmeler için de telli ve telsiz muhabere, motosikletli ve bisikletli haberciler gibi gerekli tertibatı alırlar.

Madde 106 – İkaz ve alarm ile ilgili haber ve işaretlerin nevi ve şekilleri ile bu haber ve işaretler üzerine yapılacak hareketler ve alınacak tedbirler, İçişleri Bakanlığınca önceden halka yayınlanır.

YEDİNCİ KISIM

Donatım

BİRİNCİ BÖLÜM

Sivil Savunma vasıta, malzeme ve teçhizatı

Madde 107 – Sivil savunma hizmet ve faaliyetlerine ait her türlü teşkilat, tesisat ve tedbirlerde kullanılacak vasıta malzeme ve teçhizata "Sivil Savunma Vasıta, Malzeme ve Teçhizatı" denir.

Madde 108 – Sivil savunma hizmet ve faaliyetleri için gerekli vasıta, malzeme ve teçhizatın cins ve miktarları, 111inci madde ile bu Tüzüğe ekli listelerde gösterilmiştir. Bunların teferruatı ile yeni ihtiyaçlar ve teknik gelişmeler sebebiyle sivil savunma hizmet ve faaliyetleri için lüzum görülecek vasıta, malzeme ve teçhizat, İçişleri Bakanlığınca tesbit ve ilgililere de tebliğ olunur.

Resmi ve özel müesseselerde; bu tüzükte gösterilenlerden ayrı olarak, kendi hizmet ve özelliklerine göre lüzumlu görülecek malzeme ve teçhizat da ilave olunabilir.

Madde 109 – Sivil savunmaya yardımcı diğer servislerin; olağanüstü hallerde artacak vasıta, malzeme ve teçhizat ihtiyaçlarının cins ve miktarları, kendi idarelerince tesbit olunur. Ayrıca, her ekipten en az bir tane olmak üzere servislerdeki personel mevcudunun onda biri oranında dozimetre ve her 20 dozimetre için bir dozimetre şarj aleti bulundurulur.

Madde 110 – Sivil savunma teşkillerine ait malzeme ve teçhizat "Hizmet malzeme ve teçhizatı" ve "Personele ait şahsi teçhizat" olmak üzere iki kısma ayrılır.

a) Hizmet malzeme ve teçhizatı; her servisteki, hizmetin yapılması için kullanılacak malzeme ve teçhizattır.

b) Şahsi teçhizat;

(1) Sivil savunma hizmetlerinde görevli bütün personelde bulunması gerekli (Genel şahsi teçhizat),

(2) Her servis personelinde, o servisin hizmeti icabı bulunması gerekli (Özel şahsi teçhizat),

olmak üzere iki kısımdır.

Madde 111 – Hizmet malzeme ve teçhizatı ile özel şahsi teçhizat, ekli listelerde ayrı ayrı gösterilmiştir.

Bunlardan ayrı olarak, sivil savunma hizmetlerinde görevli bütün personelde bulunacak genel şahsi teçhizat şunlardır:

Çelik başlık, harb paketi, elektrik el feneri, koruyucu ilaçlar ile komple gaz maskesi, ekmek torbası, matara, yağmurluk olarak kullanılabilecek şekilde portatif çadır.

Madde 112 – Sivil savunma idaresince; sivil savunma hizmetlerinde görevli mükelleflerin yedirilme ve barındırılmaları için, yeter miktarda pişirme, dağıtma, yedirme ve yatırma malzeme ve maddeleri de bulundurulur.

(Ek : 7/8/1996 - 96/8512 K.) Acil kurtarma ve yardım ekipleri yükümlülerin acil kurtarma veya yardım amacıyla ikamet ettikleri yerler dışındaki il ve ilçelere intikalleri, valilerin talebi ve İçişleri Bakanlığının uygun görmesi ile gerçekleştirilir.

(Ek : 7/8/1996 - 96/8512 K.) Sivil savunma personeli ile acil kurtarma ve yardım ekiplerinin tabii afet, seferberlik ve savaş hallerinde görevlendirildikleri sürece, eğitim ve tatbikatlarda belediye hudutları dışına çıktıklarında iâşe ve ibateleri sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten karşılanır.⁽¹⁾

İKİNCİ BÖLÜM

Tedarik ve saklama işleri

Madde 113 – Sivil savunma hizmet ve faaliyetlerine ait vasıta malzeme ve teçhizat Sivil Savunma İdaresince mümkün olduğu kadar standart şekilde tedarik ve tevzi olunur.

(1) Bu fıkra da geçen “ sivil savunma fonundan” ibaresi, Bakanlar Kurulunun 19/4/2004 tarihli ve 2004/7180 sayılı Kararının Eki Tüzüğün 1 inci maddesiyle “sivil savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesinde açılan tertibe kaydedilen özel ödenekten” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 114 – Sivil savunma malzemesinin tedarik, bakım, muhafaza ve dağıtım için sivil Savunma İdaresi Başkanlığı emrinde merkezi bir ana depo ile lüzum görülecek yerlerde bölge depoları ve mahalli depolar tesis olunur.

Bu depolar şehir ve kasabalar civarındaki emin bölgelerde kurulur.

Madde 115 – Depoların tesisine kadar, istenen şartları haiz Devlete ait bina ve depo bulunduğu takdirde, bunlardan istifade olunur. Bu gibi yerler bulunmadığı takdirde İçişleri Bakanlığının muvafakatı ile kira ile tutulabilir. Depo yerlerinin rutubetsiz, havadar, mazbut ve yangına karşı emniyetli olması gereklidir.

Madde 116 – İhtiyaca elverişli depolar sağlanıncaya kadar veya azlığı sebebi ile depolamaya lüzum göstermeyen malzeme ve teçhizat ile acil durumlarda el altında bulundurulması gereken malzeme ve teçhizat, ilgili sivil savunma servisleri başkanlarının kendi dairelerine ait depo ve münasip yerlerde ve kendi sorumlulukları altında muhafaza olunabilir. Acil durumlarda el altında bulundurulması gereken malzeme ve teçhizatın nelerden ibaret olacağı İçişleri Bakanlığınca ilgililere bildirilir.

Madde 117 – Sivil Savunma İdaresine ait vasıta, malzeme ve teçhizatın bakım, onarım ve korunmasının sağlanmasından aşağıdaki fıkralarda gösterilen görevliler sorumludur:

a) İl ve ilçelerde mülki idare amirliklerince görevlendirilecek sivil savunma müdür, mütehasıs veya memurları, bunların bulunmadıkları ilçelerde tahrirat katipleri, bucaklarda bucak müdürleri, bu yerler dışındaki kasabalarda belediye başkanları, köylerde muhtarlar,

b) Diğer sivil savunma teşkilat ve tesislerinde (Sivil Savunma Koleji, seyyar kollar, ikaz-alarm, toplanma merkezleri gibi) bu hizmetle görevlendirilecek personel,

c) Barışta ve seferde hizmetin görülmesi veya muhafazası için kendilerine vasıta, teçhizat ve malzeme teslim edilen görevliler.

Madde 118 – Sivil Savunma İdaresine ait vasıta, malzeme ve teçhizatın ikmal, depolama, bakım, kullanma, kayıt, kayıt silme ve denetleme gibi iş ve işlemleri, İçişleri Bakanlığınca bir yönetmelikle tesbit olunur.

Madde 119 – Sivil savunmaya yardımcı diğer servisler ile resmi ve hususi müesseselere ait sivil savunma tesis, vasıta, malzeme ve teçhizatı; ilgili idare, işletme ve müesseseler tarafından temin olunur ve olağanüstü hal ve ihtiyaçlar için saklanır.

Bu maksatla her idare, işletme ve müessesenin yıllık bütçe, plan veya programlarına, bir yılda karşılanması mümkün olmayanlar yıllara bölünerek, yeteri kadar ödenek konulur. Bütçe veya iş programları bulunmayan müesseselerde de aynı şekilde yeteri kadar pay ayrılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tahsis ve kullanma yer ve şekilleri

Madde 120 – Sivil savunma vasıta, malzeme ve teçhizatı, ilgili servisler ve görevliler tarafından;

a) Barışta;

(1) Eğitim, tatbikat, deneme ve gösterilerde,

(2) Sivil Savunma Kanununun 6 ncı maddesine göre tabii afetlere ve büyük yangınlara karşı yapılacak kurtarma ve yardım işlerinde,

b) Olağanüstü hallerde ve seferde görevleri sırasında;

kullanılır.

Madde 121 – Olağanüstü halden itibaren sivil savunma vasıta, malzeme ve teçhizatı, göreve başlayacak olan sivil savunma servislerinin her an kullanmalarına hazır şekilde bulundurulur.

Şahsi teçhizat personele dağıtılarak kendi üzerlerinde veya yanlarında da bulundurulabilir.

Madde 122 – Sivil savunma vasıta, malzeme ve teçhizatı, yukarıda belirtilen zaman ve tahsis maksatları dışında kullanılamaz ve temellük edilemez.

Ancak, zamanla bozulabilecek malzeme ve maddeler, bozulmasına meydan kalmadan usulüne uygun şekilde sarf edilebilir veya değiştirilebilir ve bunların yerlerine yenileri alınarak, stok seviyesi tamam bulundurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tanınma işaret ve kıyafetleri

Madde 123 – Sivil savunma teşkilatı personeli; Sivil Savunma İdaresince verilecek ekli tabloda gösterilen özel tanınma işaretleriyle, petrol rengi yünlü kumaştan kısa ceket, düz pantolon (Kadınlar etek), kemer, lacivert bere ve ordutipi siyah ayakkabıdan ibaret özel kıyafet taşırlar.

Kurtarma, ilk yardım ve ambulans servisleri personeline ayrıca aynı biçim ve renkte ketenden iş elbisesi de verilir.

(Ek : 7/8/1996 - 96/8512 K.) Seyyar kollar (Sivil Savunma Birliği) personeli günlük eğitim ve görev kıyafeti şeklinde resmi kıyafet giyerler. Kıyafet, rütbeve tanıtma işaretleri İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 124 – Resmi ve hususi müesseseler sivil savunma teşkilleri personeli için özel elbise mecburiyeti yoktur. Ancak sivil savunma amirlerine müesseselerince 123 üncü maddede yazılı olduğu şekilde bir elbise ile gerektiğinde yağmurluk ve çizme verilir.

Müesseselerin sivil savunma teşkillерinden itfaiye, kurtarma ve ilk yardım servisleri personeli ile teknik onarım servisi personelinden gerekenlere müesseselerince birer iş elbisesi verilir. Müesseseler sivil savunma teşkilleri personeli, sivil savunma sembolü ile tanınma işaretlerini takarlar.

Madde 125 – Sivil savunma personeline ait tanınma işaret ve kıyafetleri barışta 120 nci maddenin (a) fıkrasında yazılı hallerde, olağanüstü halde veya seferde görevlerinin devamı süresince kullanılır.

Bu işaret ve kıyafetler, yukarıki haller dışında ve görevlilerden başka kimseler tarafından kullanılamaz.

SEKİZİNCİ KISIM

Son hükümler

Madde 126 – Sivil savunma planlama, teşkilat, eğitim, donatım ve diğer hizmetlerinin yürütülmesi bakımından her yıl yurda şamil olarak il ve ilçelerde yapılan işler ve çalışmalar, ertesi yıl ocak ayı sonuna kadar birer raporla kaymakamlıklardan valiliklere, valiliklerden İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Daire ve müesseseler tarafından yapılan işler ve çalışmalara ait düzenlenecek raporlar da, mahalli mülki idare amirliklerine ve kademeler sırasıyla bağlı veya denetlemelerine tabi oldukları bakanlıklara gönderilir.

Madde 127 – İçişleri Bakanlığınca yurda şamil olarak diğer bakanlıklarca da kendi görev alanlarıyla ilgili ve kendi bakanlıklarına bağlı veya denetlemelerine tabi daire ve müesseseler tarafından, sivil savunma teşkilat, eğitim, donatım ve diğer hizmetleri bakımından her yıl yapılan işler ve çalışmalar, ertesi yılın Mart ayı sonuna kadar birer raporla Milli Güvenlik Kuruluna sunulur.

Madde 128 – 24/6/1959 tarihli ve 4/11806 sayılı kararname ile yürürlüğe konulmuş olan "Sivil Müdafaa Bakımından Yapılacak Tahliye ve Seyrekleştirme hakkındaki Nizamname" yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 129 – 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununun 30 uncu ve aynı kanunun 85 sayılı kanunla değiştirilen 13, 19, 20 ve 40 ıncı maddelerine dayanılarak hazırlanmış ve Danıştayca incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri Resmi Gazete ile yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 130 – Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Ek: 2)

Sivil savunma vasıta, malzeme ve teçhizatı

I - İkaz-alarım merkezleri ile radyolojik gözetleme postaları ve toplama merkezleri

<i>Bir ikaz- alarım mer- kezi için Aded</i>	<i>Bir top- lama mer- kezi için Aded</i>	<i>Bir gözetleme postası için Aded</i>	C i n s i
1	–	–	Taşıt aracı (Romörklü arazi otomobili)
2	1	1	Telsiz (Alıcı, verici cihaz)
–	1	1	Telefon santralı
2	1	1	Telefon
2	2	1	Radyo
1	1	–	Radyak aleti

Adedi

C i n s i

1	İzci ipi (5 metrelik)
1	İzci çakısı (Sırım veya kordonlu)
1	Çift kauçuk enkaz eldiveni
1	Arka çantası
1	Destere
1	Keski(30 santim uzunluğunda)
1	İzoleli pense (Orta boy)
1	Çekiç (1 Kg. saplı)
1	Halat (12 metre uzunluğunda 3,8 santim çevreli)
1	Battaniye (Hasta taşımak için)
1	Hasta taşıma kemeri (1 takım)
1	Burgu (2,5 x 25 santimlik)
1	Portatif kazmalı çapa (Saplı)
1	Çelik halat (5 metrelik, 250 Kg. yük taşıma kapasiteli, bir ucu halkalı)
1	Enkaz demiri (25 santimlik, bir ucu keski, diğer ucu çatal)
1	İlk yardım torbası (İçinde: 1 matara, 1 turnike ağacı,20 çengelli iğne, 20 yaralı etiketi, 6 üçgen sargı bezi, 3 büyük sargı bezi, 3 küçük sargı bezi,1 cebire, 1 makas, 1 flaster, 1 paket gazlı bez, 1 şişe amonyak ruhu)
	<i>B) Hizmet malzeme ve teçhizatı:</i>
	Ekip malzemesi:
1	Geçme merdiven (İki parçalı)
1	Varyoz (3 Kg. ağırlıkta)
2	Kürek (Saplı)
2	Küskü demiri (1 metrelik)
2	Dozimetre
	<i>Takım malzemesi:</i>
8	Sırt levhası
8	Arka çantası
2	Hidrolik krikö (Komple ve sandıklı)
1	Çekme ve kaldırma makinası (Komple)
2	Çift enkaz eldiveni
2	Çengelli makara (Palangalı makara)
2	Halat (30 ar metrelik)
12	Çelik halat (5 metrelik, bir ucu halkalı)
2	Keski (30 santim uzunlukta)
2	Mafsallı pense
2	Tornavida (30 santim uzunlukta)
2	İngiliz anahtarı
2	Çivi torbası (4 kilo muhtelif çivi)
2	Lastik eldiven
	<i>Bölük malzemesi:</i>
4	Projektör (Madeni sehpalı)
1	Jeneratör
3	Portatif oksijen ve asetilen kesme cihazı (Komple sandıklı)
6	Yedek gaz tüpü
2	Dozimetre şarj aleti

Adedi

C i n s i

	C) <i>Taşıt aracı:</i>
1	Kamyon (Her iki ekip için bir taşıma aracı hesabiyle)
1	Arazi Otomobili veya benzeri bir motörlü araç (Takım aracı)
1	Kamyon veya kamyonet (Bölük için özel malzeme aracı)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Bölük karargahı için)
3	Motosiklet (Bölük habercileri için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Kol karargahı için)
3	Motosiklet (Kol habercileri için)
	3. İlk yardım ve ambulans servisi:
	A) <i>Özel şahsi teçhizat:</i>
1	İş elbisesi
1	İlk yardım çantası (İçinde: 1 matara, 1 turnike ağacı, 20 çengelli iğne, 20 yaralı etiketi, 6 üçgen sargı bezi, 3 büyük, 3 küçük sargı bezi, 1 cebire, 1 makas, 1 flaster, 1 paket gazlı bez, 1 şişe amonyak ruhu, 3 tüp kortizen merhemi, 3 tüp sülfamid merhemi, 3 şişe kordoyazol veya koramin muadili kardiyotonikler)
	B) <i>Hizmet malzeme ve teçhizatı:</i>
	<i>Bir ilk yardım ekibi için:</i>
2	Dozimetre
32	Sedye
64	Battaniye
	İlk yardım aracı içinde
14	Halat (12 şer metrelik)
7	İlk yardım çantası (Komple)
	<i>Bir ambulans ekibi için:</i>
2	Dozimetre
4	Sedye
16	Battaniye
4	Termofor
	Ambulans içinde
2	Matara
4	Kum torbası
2	İlk yardım çantası (Komple)
2	Dozimetre şarj aleti (Her ilk yardım bölümünde)
1	Dozimetre şarj aleti (Her ambulans bölümünde)
	C) <i>Taşıt aracı:</i>
1	Kamyonet (Her ilk yardım ekibi için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Her ilk yardımtakımı için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Her ilk yardım bölümü için)
3	Motosiklet (Bölük habercileri için)

Adedi	C i n s i
6	Ambulans veya ambulans olmağa elverişli 2 takım sedyekasalı bir araç (Her ambulans ekibi için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Ambulans takımı için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Ambulans bölüğü için)
4	Motosiklet (Ambulans bölüğü habercileri için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Kol karargahı için)
3	Motosiklet (Kol habercileri için)
	4. Sosyal yardım servisi:
	A) Özel şahsi teçhizat:
1	İş önlüğü (Gerekenler için)
	B) Hizmet malzeme ve teçhizatı:
	Bir takım için:
250	Battaniye
8	Sedye
8	İlk yardım torbası (Komple)
4	Hafif yemek pişirme kazanı
8	Termos tertibatlı yemek taşıma kabı
8	İzole edilmiş büyük su kabı
1	Seyyar yemek pişirme ocağı
250	Tabak, çatal, kaşık, bardak (Her birinden)
5	Megafon
10	Dozimetre
2	Dozimetre şarj aleti (Bölükte)
–	Lüzumu kadar basılı kağıt ve kırtasiye
	C) Taşıt aracı:
1	Kamyon veya kamyonet (Her ekipte personel ve malzeme için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Takım için)
1	Arazi otomobili veya benzeri bir araç (Her bölük için)
	III - Korunma kılavuzlukları:
	A) Özel şahsi teçhizat:
1	Cep düdüğü
1	Dozimetre
	B) Hizmet malzeme ve teçhizatı:
	Her kılavuzluk kademesinde:
1	Telsiz (Şef kılavuzluklarda)
1	Telefon
1	Hafif radyak aleti
1	Dozimetre şarj aleti (Başkılavuz ve şef kılavuzluklarda)
1	Gaz dedektörü (Takım)
1 (x)	Sesli haber aracı (El sreni, çan, megafon, düdük ve saire)
2 (x)	Gemici feneri
1	İlk yardım torbası (Komple)
2 (x)	Sedye

Adedi

C i n s i

2 (x)	Halat
5 (x)	Battaniye
1	Kazmalı balta
1	Kürek
1	Küskü
1 (x)	Yangın söndürme pompası (El tulumbası)
5 (x)	Su kovası
1 (x)	Su musluk anahtarı
–	Lüzumu kadar basılı kağıt ve kırtasiye
	<i>C) Taşıt aracı :</i>
1	Bisiklet veya motosiklet
	<i>IV – Resmi ve hususi müesseseler sivil savunma teşkilleri</i>
	<i>1. Kontrol merkezi ve karargah servisi:</i>
1	Telefon santralı (Yeteri kadar kablosu ile)
1	Telefon
1	Radyo
1	Telsiz (İlgili bakanlıklarca lüzum görülecek önemli müesseselerde)
1	Radyak aleti
3	Dozimetre
1	Dozimetre şarj aleti (Müesseselerdeki her 20 dozimetreyi bir tane olmak üzere artırılır)
1	Gaz dedektörü (Takım)
1	Saat (Masa veya duvar için)
3	Müessesenin bulunduğu hassas, tali ve korunma bölgelerine ve müessesenin kendisine ait gerekli bilgileri ihtiva eden harita veya planlar
1	Arazi otomobili, motosiklet veya bisiklet gibi bir araç
–	Lüzumu kadar büro ve kırtasiye malzemesi
	<i>2. Emniyet ve kılavuz servisi:</i>
	<i>A) Özel şahsi teçhizat:</i>
1	Bel kemeri
1	Dozimetre
1	Cep düdüğü
	<i>B) Hizmet malzeme ve teçhizatı:</i>
25 (x)	İp veya şerit (Metre)
10 (x)	İşaret levhası (Örneğine göre)
1	Gaz dedektörü (Takım)
	<i>3. İtfaiye servisi:</i>
	<i>A) Özel şahsi teçhizat</i>
1	İtfaiye iş elbisesi
1	Lastik çizme
1	İtfaiye bel kemeri
1	Can kurtarma ipi
1	Hortum ipi
1	Bel baltası
1	Maske

Adedi

C i n s i

	<i>B) Hizmet malzeme ve teçhizatı:</i>
	<i>Bir ekip için:</i>
2	<i>El tulumbası (Komple)</i>
50 (Metre)	Hortum
2	Lans
4	Su kovası
1	Destere
1	Pens
1	Balta
2	Kazma, kürek, varyoz, kanca (Her birinden)
1	Halat (Kancalı)
1	Su anahtarı
1	Havagazı anahtarı (Havagazı varsa)
2	Çeşitli söndürme cihazı
1	Merdiven
1	İlk yardım torbası (Komple)
1	Dozimetre
	<i>Bir takım için:</i>
1	Hafif motopomp
100 (Metre)	Hortum
2	Lans
1	Deve boynu
1	Köpük mayii cihazı (Gerekenlerde ve yeteri kadar köpük mayii ile birlikte)
1	Geçme merdiven
	<i>4. Kurtarma servisi:</i>
	<i>A) Özel şahsi teçhizat:</i>
1	İş elbisesi
1	Baltalı kazma
1	İzci ipi (5 metrelik)
1	İzci çakısı (Sırım veya kordonlu)
1	Çift kauçuk eldiven
1	Malzeme torbası (Komple)
1	İlk yardım torbası (Komple)
1	Arka çantası (Komple)
	<i>B) Hizmet malzeme ve teçhizatı:</i>
	<i>Bir ekip için:</i>
1	Geçme merdiven (İki parçalı)
1	Varyoz (3 Kg. lık)
2	Kürek (Saplı)
2	Küskü demiri (1 metrelik)
1	Dozimetre
	<i>Bir takım için:</i>
8	Sırt levhası
8	Arka çantası
2	Hidrolik krika (Komple ve sandıklı)
1	Çekme ve kaldırma makinası
2	Çift enkaz eldiveni
2	Çengelli makara (Palangalı)

Adedi	C i n s i
2	<i>Halat (30 ar metrelik)</i>
12	Çelik halat (5 er metrelik, bir ucu halkalı)
2	Keski (30 santimlik)
2	Mafsallı pense
2	Tornavida (30 santimlik)
2	İngiliz anahtarı
2	Çivi torbası (4 kilo muhtelif çivi ile birlikte)
2	Lastik eldiven
	<i>5. İlk yardım servisi :</i>
	<i>A) Özel şahsi teçhizat :</i>
1	İş elbisesi
1	İlk yardım çantası (komple)
	<i>B) Hizmet malzeme ve teçhizatı :</i>
	<i>Bir ekip için :</i>
4	Sedye
8	Battaniye
2	Halat (12 şer metrelik)
2	İlk yardım çantası (komple)
1	Dozimetre
1	Ambulans veya bu hizmeti görebilecek bir motorlu araç (500 den fazla personel çalıştıran müesseselerde)
	<i>6. Sosyal yardım servisi :</i>
	<i>A) Özel şahsi teçhizat :</i>
1	İş elbisesi (Gerekenler için)
	<i>B) Hizmet malzeme ve teçhizatı :</i>
	(Her 200 kişilik mevcut için)
20	Battaniye
2	Sedye
1	İlk yardım torbası (Komple)
2	Hafif yemek pişirme kazanı
2	Termos tertibatlı yemek taşıma kabı
4	İzole edilmiş su kabı
1	Yemek pişirme ocağı
40	Tabak, çatal, kaşık, bardak (Her birinden)
1	Megafon1 Dozimetre
–	Lüzumu kadar basılı evrak ve kırtasiye
	<i>7. Teknik onarım servisi :</i>

Müessesede mevcut tesislere ait malzeme ve onarım aletlerinin cins ve miktarlarına göre müessesesece tesbit olunur.

N O T :

(x) İşaretlilerin miktarları, gereğine göre artırılabilir.

SİVİL SAVUNMA SEMBOLÜ

KENAR ÇİZGİSİ SARI, FON GÖYDESİ
HAVAI MAVİ, YAZILAR BEYAZ İÇİNE
SİYAH, YAPRAKLAR TABİİ YEŞİL,
KALE-FİLDİSİ RENK (BEJ), OVAL, KIRMIZI,
AYYILDIZ BEYAZ

SİVİL SAVUNMA SERVİSİ İŞARETLERİ

KARARGÂH SERVİSİ

KILAVUZ SERVİSİ

KURTARMA SERVİSİ

İLK YARDIM ve AMBULANS
SERVİSİ

SOSYAL YARDIM SERVİSİ

ZEMİN BEYAZ, YUVARLAKLAR KIRMIZI,
YUVARLAKLAR İÇİNDEKİ SEKİL YEVA
HARTLER BEYAZDIR.

SİVİL SAVUNMA SERVİSLERİ

SİVİL SAVUNMAYA YARDIMCI DİĞER SERVİSLER

EMNİYET ve TRAFİK
SERVİSİ

İTFAİYE SERVİSİ

HASTAHANELER SERVİSİ

TEKNİK ONARIM SERVİSİ

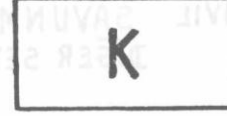
ZEMİN BEYAZ, YUVARLAK ÇİZGİSİ YAH, İÇİNDEKİ ŞEKİL
VEYA HARFLER KIRMIZIDIR.

**MÜESSESELER SİVİL SAVUNMASI
SERVİSLERİ**

KARARGÂH SERVİSİ

EMNİYET - KLAVUZ SERVİSİ

İTFAİYE SERVİSİ

KURTARMA SERVİSİ

İLK YARDIM SERVİSİ

SOSYAL YARDIM SERVİSİ

TEKNİK ONARIM SERVİSİ

ZEMİN BEYAZ, İÇLERİNDEKİ ŞEKİL VE HARFLER KIRMIZIDIR

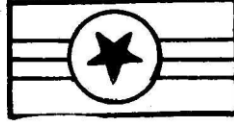
SİVİL SAVUNMA RÜTBE İŞARETLERİ

SİVİL SAVUNMA İDARESİ Bşk.

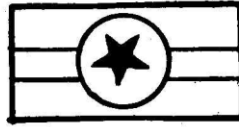

ZEMİN BEYAZ,
KENAR ÇİZGİLERİ VE
AYYILDIZ KIRMIZIDIR.

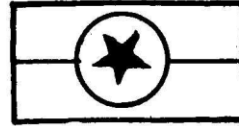
HASSAS BÖLGE İDARE MERKEZİ Bşk.

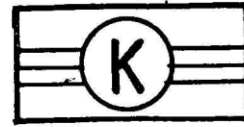
ANA BÖLGE İDARE MERKEZİ Bşk.

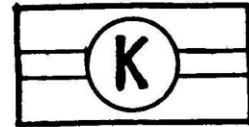
TALİ BÖLGE İDARE MERKEZİ Bşk.

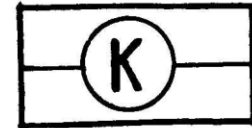
ŞEF KLAVUZ

BAŞ KLAVUZ

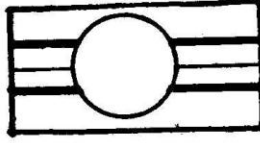

KLAVUZ

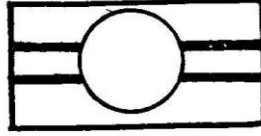

ZEMİN BEYAZ, İÇLERİNDEKİ DÜZ ÇİZGİLER VE YUVARLAKLAR
KIRMIZI, YUVARLAKLAR İÇİNDEKİ ŞEKİL VE HARFLER BEYAZDIR.

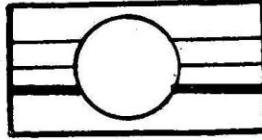
SERVİS BAŞKANI

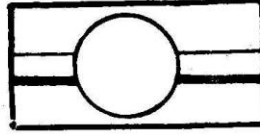
SERVİS BAŞKAN YARDIMCISI

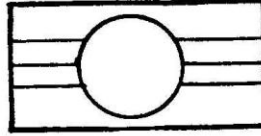
KOL KOMUTANI

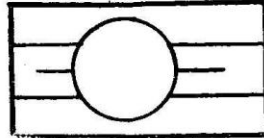
KOL KOMUTAN YARDIMCISI

BÖLÜK KOMUTANI

BÖLÜK KOMUTAN YARDIMCISI

ORTALARINDAKİ DAİRE YERİNE AIT OLDUĞU SERVİS
İŞARETİ KÖNÜLÜR. YARDIMCI SERVİSLERİN KOMUTA
KADEMELERİ VE RÜTBE İŞARETLERİ KENDİ STATÜLERİNE
TÂBİDİR.

TAKIM KOMUTANI		ORTALARINDAKİ DAİRE YERİNE AYD OLDUĞU SERVİS İŞARETİ KONULUR. YARDIMCI SERVİSLERİN KOMUTA KADEMELERİ VE RÜTBE İŞARETLERİ KENDİ STATÜLERİNE TABİDİR.
TAKIM KOMUTAN YARDIMCIS		
EKİP KOMUTANI		
EKİP KOMUTAN YARDIMCISI		
MÜHÜRSE KONTROL MERKEZİ AMİRİ		ZEMİN BEYAZ, İÇİNDEKİ DÜZ ÇİZGİLERLE BENKİL VATA HARİTLER KİMLİDİR.
MÜHÜRSE SİYİL SAVUNMA AMİRİ		

RÜSMİ VE HESUSİ MÜHÜRSELERDE DİĞER SERVİSLERDEKİ RÜTBELER, ORTALARINA KENDİ SERVİS İŞARETLERİ KONULMAK ŞURATİYLE, SAHİR SİYİL SAVUNMA SERVİSLERİNDEKİ KARŞILIĞI RÜTBELER GİREİDİR.

- NOT :** 1) ÖZEL KİYAFETTE VE İŞ ELBİSELERİNDE SİYİL SAVUNMA SEMBOLÜ BERENİN SAĞ ÖMİTARAFINDA VE CEKETİN SOL KOL ÖMÜZÜ YAKINININ, SERVİS VATA RÜTBE İŞARETLERİNDE ÖMÜZDAKİ SEMBOLÜN ALTINA TAKILIR. SERVİS VE RÜTBE İŞARETLERİ, SERBEST KİYAFETTE KAL SAĞI OLAAK TAKILIR.
- 2) SİYİL SAVUNMA SEMBOLÜ 5 X 8 Cm., KOL BAĞI 10 X 40 Cm., RÜTBE İŞARETİ 4 X 8 SAKTİMİTRE BİRİMİNDE DİR.

5/6/1964 TARİH VE 6/3150 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN TÜZÜĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN TÜZÜKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin

Tarihi	Numarası	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7/8/1996	96/8512	3,10,24,60,61, 68, 112, 123	30/9/1996
19/4/2004	2004/7180		30/4/2004